

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— frt
Félévre . . . . . 6 mesi —
Negyedévre 3
2 hóra 2
Külföldre 1 évre . . . . . Per 1

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Főlvéetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppeliker B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1890 április 13

Megjelenik minden vasárnap

13 aprile 1890

Olvassóinkhoz!

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük márcz. hó végével lejárt, arra kérjük, sziveskedjenek előfizetéseiket megújítani, hogy a lap küldésében fennakadás ne történjék.

Különösen figyelmeztetjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket ezúttal sziveskedjenek lapunk kiadó hivatalába küldeni s az előfizetés megújításánál, valamint a lap széküldésére vonatkozó egyéb föl szövegeknél egy címszalagot mellékelni sziveskedjenek, s ha a lap esetleg késve érkezik, vagy egy-egy szám eltévedt leg-helyesebb egy levelező lapon a „Fiume” kiadóhivatalát Battara P. könyvnyomdája (Via Adamich) erről azonnal értesíteni, mely azonnal intézkedik a panasz orvoslása iránt.

Hirdetések közzétetele végett csakis kiadóhivatalunkhoz BATTARA PÉTER (Via Adamich) tessék fordulni; máshova tett előfizetések el nem mertetnek.

Az Adria magyar tengeri hajózási társulat.

Hazánk közgazdasági tényezői között kétségtelenül nagyfontosságú szerepre van hivatva az „Adria” magyar tengeri hajózási részvény társulat, mely ezelőtt 8 évvel, épen azon időben alakult meg, a midőn a világ tengeri forgalmát közvetítő összes hajózási vállalatokra a legrosszabb, legsúlyosabb évek következtek. Hogy e kedvezőtlen viszonyok dacára mennyiben felelt meg e gőzhajózási társulat a ki-

tűzött feladatnak, meggyőződhetünk, ha összehasonlítást teszünk kikötőnknek a jelenlegi és e társulat létezése előtti forgalma között, vagy ha szemügyre vesszük e társulat által eszközölt forgalom évről-évre tapasztalható tetemes növekedését: különben elég ama körülményre mutatnunk, hogy a társulat hajói már évek során át a magyar lisztből évenként átlag 800,000 métermázsát és a gabnáművekből átlag 250,000 métermázsát szállítanak a nyugateurópai és délamerikai kikötőkbe s ha figyelembe vesszük, mily hathatós előmozdítója volt a nyugat európai és braziliai forgalomnak, úgy bátran állíthatjuk, hogy e magyar gőzhajózási társulat nélkül aligha emelkedett volna forgalmunk azon nivóra, melylyel ez időszert a panaszok dacára is díszkedhetik: — vagy ha emelkedett volna is, idegen államok vállalatai húzták volna a hasznót s azt értük volna el, hogy jelenleg is idegen államok társulatait tartanók fenn, melyek versenyével azonban, hovatovább nehezebb lett volna egy magyar gőzhajózási társulat létesítése.

Mig nem létezett e magyar gőzhajózási társulat, addig csak kivétel nélkül annak égető szükségét említők s általánosságban azon véleménynek adtuk kifejezést, hogy kikötőnk csak úgy képesend egy egészet, ha annak saját nemzeti gőzhajózási társulata lesz.

Most, hogy e társulat nagy ne-

hézségekkel küzdve létrejött a közvélemény nagy részben félrevezetve, annak eddig elért eredményeire nézve, csak elégedetlenségét fejezi ki s elítéli a társulat működését, különösen a vitorlások jelenlegi helyzetével szemben. Hogy az „Adria” társulat létezése óta rosszabbra fordult volna vitorlás hajóink helyzete, azt nem mondhatjuk, mert helybeli vitorlás hajóink nem vesztegelnek rakomány hiány miatt kikötőnkben; de ha vesztegelnének is, azt semmi esetre sem az „Adria” rendszerével életbe léptetett bérlet hajók forgalma idézné elő, és pedig azon egyedüli oknál fogva, mert az Adria bérlet hajói által elszállított faárny alig 1/10-ed részét képezi a vitorlás hajók által szállított faárny mennyiségnek, de ha már csakugyan az idegen gőzösök által közvetített fakivitelnek tulajdonitánók a vitorlás hajók helyzetének részbeni rosszabbra fordulását, úgy ez esetben is nem az Adria rendszerének, de a nem segélyezett idegen gőzhajó járatók faforgalmának volna tulajdonitandó, mely összes fakivitelünknek csaknem 1/4 részét eszközi. Ezen idegen gőzösök, de sőt vitorlások is nem keresnek fel kikötőnket, ha itt, saját vitorlásainknak nem lenne mivel rakodniok.

Különben hogy az „Adria” társulat mily szolgálatokat tesz magyar tengeri kereskedelmünknek, legfényesebben megfelel a magyar tengeri áruforgalmi statisztika, hol az „Adria” társulat teljesítménye első helyen áll; ami pedig a sokszor emlegetett administ ratio reformokat illeti, melyekre tényleg szükség is lenne, meglehetünk győződve, hogy az „Adria” társulat maga is szivesen fogadja azokat, hogy annál gyorsabb fejlődéssel és sikerebb tevékenységgel állhasson az ország közvéleménye elé.

D. A.

Lisztforgalmunk

Az egyes magyar piacokról f. évi márczius hóban a következő mennyiségű liszt érkezett vasuton Fiuméba:

Budapest	49616 met. mázsa
Debreczen	5492 „ „
Arad	3016 „ „
Nagy Váradi	2854 „ „
Sziszek	2300 „ „
Szeged	2392 „ „
Károlyváros	1117 „ „
Hatvan	711 „ „
Bács	704 „ „
Zágráb	530 „ „
Volenceze	510 „ „
Miskolcz	508 „ „
N. Kikinda	502 „ „
Csaba	408 „ „
Losoncz	302 „ „
M. Várhely	204 „ „
Eger	102 „ „
Dugoresza	102 „ „
Temesvár	100 „ „
Összesen	70870 met. mázsa

A f. évi január hó 1-től márczius hó végéig érkezett a különböző hazai piacokról összesen 210438 metermázsas vagyis 167892 metermázsával kevesebb, mint az előző év megfelelő időszakában.

A „Fiume” tárczája

Látogatásom Mantegazzánál.

II.

Megismerkedés Mantegazzával. — Mantegazza külsejéről. — A tudomány egy új ága — A nagy tudós reményei.

Bemutattam magamat.

Mantegazza egy pillanattal szótlanul tekintett reám; tekintetének fényén nem esem lelkem s lángeszének lebilincselő ereje ragyogott. Leomló fehér haja barnás arcával érdekes ellentétet képez, minden vonása kifejezéssel teljes s egészben véve férfias és megnyerő. Nyájas mosolylyal nyújtotta felém kezét s meintegetődzött, hogy betegsége miatt nem fogadhat másként, miközben ágya előtt egész közel hozzá egy székre telepedtem le.

A társalgást nem volt nehéz megkezdeni. Ő a nagy hódító s én, a ki önként és örömmel hódol világra szóló eszméinek. — Sok ilyenkor a mondani való. — A gondolat és érzés gyorsan vál-

takozik, egyik is, másik is érvényre jut néhány szóval. A kölcsönös örömméret lázasan teremti meg a rokonérzelmeket, s érezhetővé lesz egy kölcsönös vonzalom, melyet más körülmények között csak hosszabb ideig tartó együttlét tud megalkotni.

Egy-két kérdés a nagy magyar alföld szép metropolisáról, Magyarországról, ennek fővárosáról, s a nagy író egész özönét kezdő kiontani csillogó gondolatainak.

Tehát műveimet szeretné magyarráfordítani? — kérdé közbevetőleg — fordultak már hozzá Magyarországból, nem is tudnám hamar okát adni, miért nem intézkedtem. Egyébiránt itt van most a jó alkalom, ön jól tud olaszul, s nyugodt lehetek, hogy így munkáim nem jutnak elferdítve honfitársai kezébe. Csakhamar ismét kedvenc eszméivel kezdett foglalkozni, s áttért a florenai etnografiai és antropológiai múzeumra s észrevehető önérettel hangsúlyozta, hogy azokat ő alapította. Szép dolgokat gyűjtöttem össze részint magam, részint áldozatkész hazafiak, tudós utazók utján. De mindez semmi! — folytatta az

ősz tudós, miközben néhány pillanattal elgondolkodott.

— Látott e már pszichológiai muzeumot? kérdezte egészen átszellemülve.

— Nem láttam, de sőt nem is hallottam, hogy valahol ilyen is létezzék.

— Nincs is ilyen az egész világon, szólt közbe emelkedett hangon. Florencben lesz először; ma még nevetik ezt az új ideát, de ha egyszer, talán nemsokára az ide összehordott gyűjtemények az emberi lélek nagy tévedéseinek, előítéleteinek, ferdeségeinek, gonoszságainak lesznek lélektani megvilágító, mennyi sok rejtély lesz megfejtve, melynek föl derítésén a teóriák, hipotézisek alapján, már évszázadok óta hiába fáradozik a pszichologia. Hígyje el, nagy vívmány lesz az. Uj tudomány ág, mely a lélektani tüneteket pozitív alapokra fekteti, mely a természetellenes és egészségtelen lelki nyilvánulásoknak okát tudja adni. A lélekvilág sok titka lesz megfejtve. A jövő idők társadalmi realitáshoz majd az egészséges fejlődés új talajára.

— Elgondolom, mi vezette önt e gondolatra, — szóltam Mantegazzához fordulva — nem is nehéz eltalálni, hogy

az etnografia. Nézetem mindig az volt, hogy a népisme mint ilyen, nem lehet végéig, s csak most juthat eszembe, hogy annak alapforrása, ikerestvére a pszichologia; egészen úgy vagyok vele, mint az emberiség történelmével, az írott historia nem tökéletes a praehistorium nélkül.

— Egészen úgy van; örvendek, hogy megértett. Kétszeresen sajnálom, hogy nem kalauzolhatom magam, s nem mehetek el önnel, de ott van asszisztensem, az majd elvégzi helyettem. A fiam is ért hozzá, de az most demonstrál az egyetemi hallgatókkal, ő körül csoportosulnak az orvosnövendékek.

Miután még fölkiért, hogy a muzeum meglátogatása után közvetlenül meglátogassam, szívélyesen elbocsátott.

Délre járt az idő, siettem az etnografiai múzeumba, mely a „Via dei Servi” uton van. Fáradtságom kárba vészett, nem volt már az intézetben.

Visszatértem a „Piazza della Signora”-ra. Minden pillanatom drága volt s időmet délig a „Palazzo Vecchio” (ré palota) meglátogatására használtam föl.

M. Zs.

Városi közgyűlés.

Városi képviselőnk múlt heti ülése Ciotta polgármester és 12 tag jelenlétében kizárólag színházunknak bonyolalmasság és kényes ügyét tárgyalta.

Elsőször is De Domini Vincze színházi bizottsági igazgató előadja, hogy a helybeli „Voce del Popolo” című napilap legutóbbi számában az említé, hogy a színházi igazgatóság visszavonta beadott lemondását; miután ez állítás nem igaz, óhajtaná, hogy nevezett lapnak ez állítása közgyűlési határozat után rektifikáltassék.

Dr. Giacich városi képviselő nem tartja érdemesnek a hivatalos uton való polemizálást e lappal, de azt ajánlja, ha a színházi igazgatóság mindenáron a rektifikálást kívánja, úgy intézkedjék az közvetlenül maga ez ügyben.

Ez után Adamich képviselő f. lo vas-sa a színházi igazgatóság által benyújtott s az egész ülésre szóló összes kiadásokra vonatkozó hitelesített kimutatást, továbbá az előadások folytatása vagy abbahagyására nézve tett indítványát.

Az igazgatóság ugyanis az előadások folytatását avagy megszüntetését illetőleg megjegyzi, hogy első esetben, vagyis az előadások folytatásával kimerítenék ugyan a közgyűlés által utalványozott 6000 frt. (melyben Rosegger és Tarsa színházi vállalkozók 4000 frt. biztosítéka is bevonható), de az előadási idény végeztével csak 1972 frt. 97 kr. szünetelő maradvány volna, — míg ha az előadások megszüntetnek, akkor a kiutalt 6000 frton kívül még 6712 frt. 16 kr. deficit állana elő. Megjegyzendő, hogy a színházi igazgatóság ezen bemutatott számítását a legcsekélyebb napi bevétel alapján készítette s így mincsem ott állt tartani, hogy az előadások folytatása esetén csekély bevétel miatt zavar áll elő.

Az igazgatóság ezen bemutatott számításai alapján a két rossz közül a kevésbé rossz választását javasolja, minnek elfogadása annál is inkább óhajthatandó, mert a város Rissger színházi vállalkozó felmondása után erkölcsileg kötelezve van a színészekkel kötött szerződést továbbra is fenntartani.

Hosszas vitakozás után végre 11 s avazattal elfogadják az igazg. javaslatát és az előadások folytatására határozzák el; mire a közgyűlés egyidejűleg felhatalmazza az igazgatóságot, hogy a még szükséges 2000 frt. kiutalványozása iránt a szükséges intézkedéseket megtegye.

Ezzel az ülés véget ért.

Helyi és különféle hírek.

József és László fiatal főherczegek, József főherczeg ö fensége fiait a husvéti rövid szünet után tanulmányaik folytatása végett, Holdhász apát kíséretében f. hó 8-án a szentpéteri gyorsvonattal Alessandria utaztak.

Lichtenstein Alfréd herczeg és Lichtenstein Terézia herczegasszony. Arnolf bajor herczeg neje, kíséretükkel együtt f. hó 8-én szerdán d. e. a szentpéteri gyorsvonattal városunkba érkeztek s még ugyanazon d. n. 3 órakor, a kikötőnkben horgonyzó „Hertha” gőzyachtal Arbe felé indultak.

Leuchtenberg herczeg és neje Anasztázia herczegasszony, Nikita montenegrói fejedelem leánya és gyermekeik, Weisz Jenő orosz császári kamarás kíséretében Husvét vasárnapján az esteli gyorsvonattal városunkba érkeztek. Az állomásnál Petkowitz orosz konzul és a helybeli Lloyd aligazgatóság kiküldötte fogadták. Leuchtenberg herczeg és családja még ugyanazon éjjel „Massimilian” Lloyd gőzessel Gravosába indult, hogy onnan a montenegrói fejedelem yachtján Antiváribá utazzék.

Lipót főherczeg a „Laudon” corvet hajón a „Pola” hajó kíséretében f. hó 9-én szerdán elindult Polától Lussanpiccolo irányában.

Gróf Zichy Ferencz, Magyarország főtárnokmestere és gróf Zichy József, pozsonyi megyei főispán, kik a husvét ünnepeket kormányzónk családjá körében töltötték, kedden este a szentpéteri gyorsvonattal székhelyükre utaztak.

Tisztelgés gróf Zichy József pozsonyi főispánnal, mint volt fiumei kormányzóval. Gróf Zichy József, Fiumének első alkotmányos kormányzója, ki a husvéti ünnepekre családijával együtt fivérének, gróf Zichy Ágost kormányzóknak és családjának látogatására Fiuméba jött, Husvét másodnapján a város tisztelgő küldöttségét fogadta, mely küldöttség vezetője Ciotta polgármester meleg hangon üdvözlé a volt kormányzót s egyúttal kifejezését nyilvánította ama rokonszeny skiváló tisztelgetnek, melylyel a város felejthetlen kormányzója iránt mindig viseltetik. Ö Excellenciájának igen jó esett emlékeztetés és szintén meleg szavakban köszönetet mondott a város figyelméért. Ö Excellenciája tiszteletére Europa szállóban levő lakása előtt a városi zenekar a déli órákban válogatott darabokat játszott.

A magyar hitszónaklat, melyet Czobor Gyula fiumei magyar hitszónokunk Husvét vasárnapján a helybeli St. Vito templomban tartott, méltán megérdemelte ama kiváló figyelmet, melyben azt a fiumei magyar ajkú hívek részvételéték.

A szép és tartalmas beszéd után csendes mise szolgáltatott, mely alatt a helybeli „Mária” árvaház növendékei igen szép alkalmi magyar egyházi énekek gyönyörködtek az egybegyűlt híveket. Az istentiszteleten jelen voltak: József főherczeg ö fensége, fenséges neje Clotild főherczegasszony, Mária Dorottya és Margit főherczegnők, József és László főherczegek, valamint a fenséges család udvarhölgyein kívül gróf Zichy Ferencz, Magyarország főtárnokmestere, kormányzónk édesatyja, gróf Zichy József, volt fiumei kormányzó, pozsonyi főispán, kormányzónk fivére és gróf Zichy Ágost kormányzónk és neje, született Wimpffen Hedvig grófnő; továbbá a bonvédség teljes díszben László honvédszázados vezénylete alatt, a helybeli kir. hivatalkó főnökei, a budapesti VII. kerületi és a csurgói a gíjmn. tanuló tanáraik kíséretében s a fiumei magyarajkú lakosság csaknem teljes számban.

A magyar ajkú hívek vallásos érületének szép nyilatkozása mindenesetre annak szükségességét bizonyítja hogy a magyar ajkúkatolikus hívek, kik már is oly nagy számmal vannak, a kikötő városban, állandóan részesüljenek a magyar isteni tisztelet áldásaiban.

A budapesti gymn. tanulók itéletük alkalmával igen sok szép, érdekes helyet tekintettek meg. 3-án d. e. kirándultak Tersattora, honnan gyönyörű kilátás nyílik az egész környékre. Visszajövet a Mayer papírgyártat tekintették meg. Ugyanazon délután pedig gr. Zichy Ágost kormányzónk bekegyezéssel a tengerészeti hatóság által átengedett „Bátor” gőzön Volosca és Abbazia hajóztak. 4-én d. e. József főherczeg pompás kertjét nézték meg, majd később a köblaj-finomító gyár telepét. D. n. a tengerészeti hatóság múzeumát szemléltek meg, honnan Martinschizába mentek a vesztégyártat megtekinteni, mely remek fekvő hely különösen megnyerte a tanulók tetszését. 5-én az adelsbergi barlanghoz utaztak, melynek megtekintése az egész napot igénybe vette. 6-án, husvét vasárnapján d. e. a San-Vito templomban tartott magyar istentiszteleten vettek részt, melynek végeztével a templom bejárata előtt sortalatt képezve, a kijövetelnél József főherczeget lelkesen megéjenzék.

A kirándulásoknak méltó befejezés volt a vasárnap délutáni csónakázás Porto-Ró kikötőjébe, honnan a pompás vidék által elragadtatott társaság este tért vissza.

A tanulóknak bizonyára écek emlékeztekben fognak élni a Fiumében töltött kedélyes napok.

Kirándulás Adelsbergbe. A Déli vasúttársaság igazgatója — mint már jeleztük is, — elhatározta, hogy Fiume-Mattuglie és Adelsberg közt kéjvonatokat fog fenntartani, hogy úgy a fiumei, mint az abbaziai vendégeknek alkalom legyen az adelsbergi érdekes cseppkő-barlangot megzemlélni. Az első kéjvonat, — azon esetben, ha megfelelő számú kirándulók jelentkeznek — f. hó 13-án, reggel 8 óra 56 perczkor fog indulni. A kéjvonatúsi jegyek, melyek menet - jöveve és csak 1. osztályra szólnak, 12 o. é. fittért válthatók; megjegyzendő, hogy a váltott jegyekben úgy az adelsbergi kocsij, mint az ottani ebél költségei is beafoglatának.

A fiumei alpesiclub. Városunk emindinkább fejlődésnek induló, életrelvő egyesülete fényesen sikerült kirándulást rendezett a gross-otoki barlanghoz.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal, hogy szélesebb körök figyelmét is föl ne hívjuk ez alkalommal környékünk e specialitására.

A gross-otoki barlangot 1889 ben fedezte föl egészen véletlenül egy odavaló földműves, a ki észrevette, hogy a barlangot fedő hegy tetején összegyűltemlett hótömeg teljesen ismeretlen módon eltűnt.

További kutatások után fölfedezettvén a barlang, Gross-O ok községe azon volt, hogy azt felnyissa és a község számára hozzáférhetővé tegye.

A barlang valóban meg is érdemelte a fáradságot és áldozatot, melyet a község és kivált a természeti szépségek iránt nagy odaadással bíró Jurza Ferencz úr hoztak. Mert tulajdonképen Jurza úr volt az, kinek köszönhető, hogy most már bárki is, csekélyebb kádással megérkezhet e barlangot.

Az adelsbergi vártól körülbelül öt negyedóra gyaoglás után érjük el a barlang nyílását. Kerek térségen várjuk vezetőnket, ki beavat a mélység csodás szépségeibe.

A megiehető tágas bejáratot elhagyva, egy tekervényes ösvényre lépünk, mely ezer ragyogó cseppkőalakok csillogása közt csavargdik.

Önkénytelenül álmélkodva áll meg az ember minden lépésnél és bamulja a természet e fenséges alkotását. Itt egy művésziessen készült himzésen akad meg szemünk, melynek rajza mintha csak valamely műintézet remeke volna, ott egy csipkefüggöny ereszkedik alá, át-ragyogtatva a földalalon fénylő faklya világát, majd egy csodálatos csillár sziporkázza felénk vakító fényét s eltakarjuk szemünket, hogy azután jobban megnézve egy száz meg száz ágú cseppkőképződménynek ismerjük föl, mely néhány, közepült elrejtett gyertya fényét sokszorosán szórja szét.

Tovább menve ludia mesés tündérvilága tárul elénk. Emitt Brahma óriási szobra, pár nyommal odább Vishnú oltára tűnik fel s hogy a családias teljes legyen, ott van körülük a térdelésre szánt ambitus megannyi cseppkőemberalakkal tömve.

Egyszerre a bámulat kiáltását halljuk előttünk. Sietsve megyünk előre, míg magunk is meghátrálunk a csodálatlótól.

Egy óriás terem, mondhatjuk templom nyílik meg szemünk előtt, melyben ott ragyog a gyertyalángoktól megvilágított cseppkőoltár is. Valóban lélekemelő templom ez, melyet nem díszit művészi kéz.

Kibontakozva ennek benyomásától tovább megyünk, hogy a földalatti állapotvilágot nézzük meg egy megkövült ösméde alakjában.

Tovább egy *chinali kagyló* kápráztatja szemünket tarka színeivel. Egy órai út után újra a szabadba érünk, hogy az egész haza felé vezető uton elégedetten gondoljunk a barlang bámulatos szépségeire.

Méltán mondhatni, hogy a gross-otoki barlang, ha nem is oly kiterjedésű, mint az adelsbergi, természet szepségek dolgában valóban felülmúlja azt.

Egy kiváncsi utiember. Érdemes levelet kapott tegnap a helybeli „Varietá” című napilap szerkesztője, melyet írója kérelmére tegnap számában csak ugyan közzé is tett. A levél szövege az ily hangzik:

Igen tisztelt szerkesztő Ur! A fiumei tekintetes városi képviselőség f. évi február hó 21-ki ülése, hogy felejthetlenné tegye a fiumeiek előtt a nagy hazafi, kitűnő államférfi Gróf Andrássy Gyula nevét, elhatározta, hogy a „Színház” tért és utaztat „Andrássy tér és utcáznak keresztelje el.

Azt szeretném most már tudni, hogy mennyi idő fog még kelleni ahhoz, hogy a nevezett tér és utca ez új elnevezéseket megkaphják, ha az új Clotild utca, mely szűtlen a tek. városi képviselőség határozata folyán lett 1884-ben Clotild főherczegnő születése emlékére elkeresztelve s azóta minni még tehát hat év óta várja a keresztelést, mely jelezze az apostoli nevet.

Le. O.

Felelet fizetve.

Szerb miniszter Abbaziában. Levelezőnk írja, hogy Vujé szerb pénzügyminiszter beteg nővérel Abbaziába érkezett, hol több hetet szándékozik tölteni.

Hangverseny Abbaziában. Abbaziatól úják, hogy a Zamara káoszonyok és Standhütner a bécsi udvari opera tagjai tegnap szombaton oda érkeztek s legközelebb a „Hotel Stefania” nagy termében hangversenyt adnak.

Mantegazza levele lapunk szerkesztőtulajdonosához. Lapunkban annak idején említettük, hogy Mós Zsigmond, lapunk szerkesztőtulajdonosa ezeltől két hónappal megátogatta Mantegazzát, a kiváló olasz író és tudóst, hogy tőle egy világhírű munkájának (a „Physiologia dell'amore”-nak) lefordítására engedélyt kérjen. Ennek a látogatásnak eredményeképen tekinthető azonlevél, melyet századunknak ez a kiemelkedő alakja intézett most lapunk szerkesztőjéhez és a mely magyarra téve így szól:

Mós Zsigmond unak, Szegei (Magyarországon). Kedves uram! Flórencz (Körágyon), 1890. márczus 23. Február 17-éről kelt levelére a mai napig sem válaszolhattam, miután Flórenczből történt elutazása óta szünetelőim folyton nagyobdoltak és csak néhány napja mutatkozik egy kis jóbulás; remélem, hogy így nem sokára lábadozó állapotba jutok.

Közönöm arczképét és lapjának két számát, melyet egy Flórenczben lakó magyar urtól átval azonnal lefordítottak, mihelyt a házat elhagyhatom.

Munkóimnak magyar nyelven leendő lefordítására már előszóval megírtam az engedélyt, de ma másban is megerőltetem azt, megköszönve a kitüntetés, melylyel ön engem megtisztelni készült.

Ötvenegy napja, hogy szünetek, még pedig nagyon; azonban az ön látogatásamnak vigasz volt szív helyzetemben; oázis a szünetdések sivatagában és én soha sem fogom elfelelteni azokat a szép órákat, melyeknek társaloga együtt örültünk.

Ha valaha hazáira lehetek Olaszországban, rendelkezék velem, s boldogá teszi az ön Mantegazza-ját.

Ezenlevél alapján Mós Zsigmond, lapunk szerkesztőtulajdonosa Mantegazza minden munkájának megkapta a fordítási jogát és így ő ezzel a magyar Mantegazza-munkáknak a költülajdonosává is lett. Ez a levél külföldben ez idő szerint irodalmi eseményt képez, a menyajiben Mantegazzának eddig egyetlenegy munkája sines magyarra fordítva a szerző engedélyével — melyet sokan bizony hiába kértek tőle. — Mantegazza az ő sajátjóság szépségű műveivel most már ismertté fog válni a magyar olvasóközönség előtt is.

Óriási színház. Milanóból írják, hogy ott legközelebb egy színházat kezdenek építeni, mely e nemben unikum

lesz. Az óriási épület, melynek tervét Giochi építész csinálta, 9000 négyszög-méternyi területen épül s a 30 méter széles és 60 méter hosszú színházon kívül lesznek benne ékező helyiségek, járatkermek, tárgyaló-szobák, olvasó-szobák, báloterek, téli kert, fürdők stb. A színház operára és színművekre, nemkülönben látványosságokra lesz berendezve. A vállalatot egy részvénytársaság alapította.

Déliabáltól megriadt város. New-Yorkból híják, hogy Ashland városában (Ohio) nem rég déliabált láttak, mely hatalmas városi tükörözött vész. Ez oly rémületet keltett, hogy az egész város lakossága az erdőbe menekült. Később a négerék istentiszteletet tartottak, mert az hitték, hogy a déliabált a világ végét jelenti.

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

A magyar kereskedelmi és iparbank. miután az országgyűlés mindkét háza a hazai ipart támogató pénzügyi törvények állami kedvezményeiről szóló törvényt elfogadta, értesülésünk szerint már legközebb meg fog alakulni. Az intézet alapítókéje egyelőre 5 millió forintban fog megállapítani. Az igazgatóság elnöke Tisza István, tagjai pedig Andrássy Gyula gróf, Hieronymi Károly, Szigmond Dezső, Deutsch Sándor, Lederer Sándor és Weisz Berthold lesznek. A bankosztály igazgatói állásának betöltése iránt még nem történt megállapodás.

A hazai ipartelepek ismertetése. A kassai ipar- és kereskedelmi kamara az összes hazai kereskedelmi és iparkamrák közreműködése mellett egy a hazai ipartelepeket ismertető kézikönyv szerkesztését és tekintettel a külföldi fogyasztó közönségre, valamint exportkereskedelmünk érdekében, több nyelven való kiadását óhajtja. Ennek fogva elhatározta a kamara, hogy felkéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy a kamarai titkárokat érkekeztetve egybehíván, a kérdéses munka kamarai és állami költségén való kiadását elhatározza.

A fiumei és trieszti szabadkikötők megszüntetése tárgyában hozandó végrehajtási törvény tervezetét a magyar és az osztrák kormány közösen megállapították és még a múlt héten megküldték a fiumei és trieszti kereskedelmi és iparkamráknak véleményezés, illetőleg esetleges kívánásaik előterjesztése végett. A fiumei kereskedelmi kamara elhatározta, hogy különböző változtatások megtételét nevezetesen több fontos árucikkeknek a kedvezményes és árúik lajstromába való bevitelét fogja javasolni a magyar kereskedelmi miniszternek. A trieszti kamara, mint értesülünk a legközelebb ülésén fog határozni ez ügyben. Ha az előterjesztések folytán újabb tárgyalások a két kormány közt nem lesznek szükségesek, a két szabad kikötő megszüntetésére vonatkozó törvényi javaslat ősszel a két törvényhozás elé kerül.

A rizshántológyár részére a közel múlt napokban 38650 métermáza ujte, mású rizs érkezett meg Rangoonból. A szállítmány „Rothessay” 1356 — tonna angol gőzösből 35 nap alatt érkezett kikötőnkbe.

Fiume kikötőjének hajó forgalma április 1-től 8-ig. Fiume kikötőjében e felvitt hét alatt, a 10 tonnan alúli hajók kivételével megfordult összesen 133 hajó; és pedig érkezett 58, indult 75. Ezek közül gőzös 72, vitorlás 61. Lohogó szerint 111 osztrák-magyar, 16 olasz, 5 angol és 1 görög.

Az „Adria” magyar tengeri hajózási részvény társaság hajóinak múlt heti utjai: „Matkovich” ind. április 8-án Gibraltárból Triesztbe, „Adria” ind. ápr. 8-án Barcelonából Rouenbe, „Tisza” erk. április 10-én Velenczébe, „Stefanie” ind. ápr. 11-én Rouenből Leithba.

A Krajac és társa gőzhajózási vállalat járatainak menetrendje. — (Ervényes 1890 április 1-től) **Fiume-zenggi vonalon:** Indul Fiuméből vasárnap kivételével minden nap d. u. 2 órakor. (érinti Portoré, Cirquenizza, Selez és Novi kikötőket).

Zenggből indul vasárnap kivételével minden nap reggel 5 órakor érintve Novi, Selez, Cirquenizza és Portoré kikötőket.

Zengg-carlobago-pagói vonalon Zenggből indul minden vasárnap reggel 5 órakor (érinti S. Giorgio, Starigrad, Stinizza, Jablanaz és Carlobago kikötőket).

Pagóból indul minden vasárnap déli 12 órakor, (utjában érinti a menetnél elősorolt kikötőket).

Fiume-zengg-sarai vonalon. Indul Fiuméből minden kedden reggel 5 órakor (érinti Cirquenizza, Verbenico, Novi, Zengg, Bescannova, Arbe, Novaglia, Valcassione kikötőket).

Zarából indul minden esütörtökön reggel 5 órakor (utjában érinti a menetnél elősorolt kikötőket.)

Oroszország. 1889. évi külkereskedelmi összforgalma 1,057,836,000 rubel értéket képviselt, melyből a bevétel értéke 360,227,000, a kivétel értéke 697,609,000 rubel. Az 1888. évi összforgalommal szemben az 1889. évi összforgalom 19,959,000 rubel emelkedést mutat, mely emelkedés a bevétel növekedése folytán állott elő.

A világ kereskedelmi gőzhajórajja. A „Veritas” hivatalnak legújabb kiadott kimutatásai szerint az összes civi izált államoknak az 1889-ik évben összesen 8835 száz tonnán felüli gőzhajója volt 7,251,747 tonna tartalommal. Ezek közül 4885 vagyis a felénél több angol. Monarchiánk 111 száz tonnán felüli gőzessel 95349 tonna-tartalommal van képviselve.

Uj szabad kikötő Dániában. — Kopenhágában attól tartanak, hogy a Nemzetország által építet keleti tengeri csatorna a hajóforgalom elterelésével Kopenhága kereskedelmi politikai fontosságát megcsökkentheti s azért a veszély elhárítása végett a dán kormány elhatározta, hogy Kopenhágában egy szabad kikötőt fog létesíteni. A tervezett szabad kikötő összesen 556,300 négyszögölányi tért fog el foglalni, s összes költsége 11-9 millió koronában van előirányozva. Az erre vonatkozó törvényjavaslat véleményezés végett egy külön bizottságnak adatott ki.

Nyolcozszáz utas megmenekülése a haláltól. A „City of Paris” angol csavargőzös legutóbbi amerikai útja alkalmából nagy károkat szenvedve hossz szas késedelemmel érkezett Liverpool kikötőjébe.

A nevezett gőzös egyik utasa ezen utazása vonatkozáslag a következő részleteket közli lapunkkal.

A „City of Paris”, mely legnagyobbika azon gőzöskönek, melyek a nagy óceán hajóit szelék, 172 méter hosszú, 19 m. széles, 13 m. mély és 14500 tonna tartalommal bír. Két magas nyomású gőzgépeje 20,000 lóerővel dolgozik és óránként 35 kilométer sebességgel hajtja tova az óriási testet. Az egész hajó ezer villany lámpával van ellátva és belső helyiségei a legkényelmesebb berendezéssel bírnak.

Nevezett gőzös márczius hó közepe táján indult Észak-Amerikából és kedvező széllel gyorsan szelt a habokat Európa felé vezetv utjában.

Márczius 25-én, a midőn már az irpartok kiálló csúcsai is kivehetők voltak hatalmas csattanás és borzasztó rázás zavarta meg a nyugalmat csendet. Az utasok egymást taszítva nagy ijedelem közt hatoltak a fedélzetre, hol a felt szakitott nyílásokon óriási füst és gőz kíséretében nagy vasdarabok, szeglek fedelek és mindenféle tárgyak repültek nagy erővel a levegőbe s ugyanazon pillanatban újabb hatalmas rázás következett, mely még a hatalmas vasárbozokat is annyira megingatá, hogy a feszültebb drótkötelek nagy ropogással hullottak a fedélzetre; s kevéssel ezután a hajó egy erős lökéstől jobb oldalára dőlt.

A nagy zavarban és óriási sikoltozásban annyit még is megtudtunk, hogy a nagyobb gép hengerét a gőz felszakította s annak darabjai repülnek a levegőbe.

Eleinte nem is gondoltuk, hogy mily veszélyben vagyunk, csakis akkor győződünk meg erről, mikor a nagy vasdarabok által kiszakított nyílásokon a víz nagy zuhogással töltött be b. A nagy füst és gőz annyira elborított mindent, hogy nem is láthatók: hová és merre meneküljünk?

A gőz zuhása és az utasok kétségbeesztő sikoltozása egyre növekedett; a gép pusztító zakatolása és hajónk időközönkénti erős rázkódása mindnyájunkat a legnagyobb halálfélelemben tartott. E veszedelemes helyzetből megmenekülésünket egyedül egy bátor hajó-gépésznek köszönhetjük, ki élete kockázatásával a kazá-

nok vezető csöveit elzárta és a gőz felszerezének a biztosító szelepek kiemelésével szabad tért engedett.

Ő maga teljesen összeforrázva, sütte érkezett a szabad levegőre, de a romboló gép zakatolása megszűnt és a szakított nyílások elzárásához hozzá lehetett fogni. Idejében is, mert már ez idő alatt mintegy 2000 tonna víz hatolt a hajóba.

Mindemellett a szerencse az volt, hogy az equinotális idő dacára a tenger tükörsíma volt, felületét a legkisebb hullámocská sem zavarta. Teljes szélcsendben hajóztunk. De még szerencsénkre szolgált az is, hogy a baleset nappal történt, mert ha éjjel ér bennünket, a sötétben bajosan lehetett volna a gőz szelephöz jutni.

A „City of Paris” nem folytathatta ugyan tova útját, de fentartotta magát a vízen s a szerencsétlenség semmi emberáldozatba nem került.

Másnap az „Adriatic” nevű angol gőzös által, mely az uton haladt, észrevételt s a kedvező időben a roncsolt hajó egész kényelmesen a kikötőbe vonszoltatott.

A hajón összesen 800-an voltunk, kik mindnyájan a halál torkából menekültünk meg Ermaglio gépész bátor önfeláldozása által.

Nyilt-tér.*)

Dr. Bellen András ügyvéd tudatja, hogy ügyvédi irodáját a Via Municipio 352 számú Giacchi-féle házban nyitotta meg.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk).

Szerkesztői üzenetek.

—rd— Budapest. A cikkekre — mihelyt időnk engedi — magánlevélben válaszolunk. Kérésére megvállhatunk, hogy mindkettőnk nézete alapján történt a változtatás. A mi Zoltán illeti, véleményünk szerint sok természetesen dolog történik a nélkül azonban, hogy csupán „természetességért” érdemes volna leírni. — Igért sorait várjuk.

K. — Igen; Fiumében is csak „Április” van; az idő minden órában változik; 11-én reggel még apró jégszemek is estek. — 31. Zala-Egerszeg. — Szerkesztőségünk nem foglalkozhatik külföldienyek feladásával; kiváratára szivesen közöljük egy pár narancs- és delgyümölcs - kereskedő nevét.

Felelős szerkesztő: Schmidt Jakob. Szerkesztő-tulajdonos: Mócs Zsigmond.

Heti értesítő

Fiume kereskedelmi forgalmáról

1890 Április 1-7-ig.

Tengeren behozott és kivitt fontosabb árúknak származási és rendeltetési helyszerinti kimutatása:

I. Behozatal.

- 1890 Április 1-én. Konstantinápolyi zab 700 qn. Pola bor 14 qn. olaj 24 qn. faggyú 25 qn. Zengg élelmiszer 51 qn. bőrök 39 qn. Ponte bor 120 qn. Oastelmuschio tűzifa 5 m³.
- április 2-án. Trieszt kávé 184 qn. delgyümölcs 865 qn. fűszer 39 qn. csokoládé 41 qn. ezet 102 qn. alkohol 125 qn. apróru 54 q. bőrök 97 qn. élesztő 385 qn. vasárú 78 qn. vas 211 qn. halolaj 152 qn. jatték-szer 26 qn. Barletta bor 110 qn. Traú árpa 222 qn. tészta 68 qn. Zengg rongy 278 qn. dara 184 qn.
- április 3-án. Liverpool bádóg 103 qn. zsír 38 qn. whisky 2 qn. drótkötél 135 qn. szóda 54 qn. öntöttvas 1050 qn. kender 2009 qn.

- 1890 április 3-án. Cattaro bor 4624 qn. rovarpor 12 qn. Pola faggyú 43 qn. Zára maraskino 101 qn. tengeri 1029 qn. Traghetto kőszén
- április 4-én. Alexandria zöldség 32 qn. kautschuk 64 qn. Trieszt kávé 577 qn. delgyümölcs 885 qn. pamutáru 95 qn. ezet 4 qn. bőrök 137 qn. alkohol 127 qn. mustár-mag 108 qn. Cattaro liskör 39 q. hal 15 qn. bőrök 28 qn. Zengg talpa 1500 drb. bor 32 qn. dara 128 qn. lka bány 140 drb.
- április 5-én. Pola bor 46 qn. olaj 21 qn. lka bány 35 qn. Veglia bány 23 drb.
- április 6-án. Trieszt olaj 604 qn. bor 237 qn. rizs 86 qn. kén 49 qn. vasárú 65 qn. szappan 139 qn. pamutáru 175 qn. butor 114 q. Metkovich bor 254 qn. maraschino 65 qn. Bona parafa 8539 qn. Comisa bor 135 qn. Barna bor 606 qn. S. Martino bor 356 qn. Valegrande bor 1935 qn.
- április 7-én. Zengg talpa 1517 drb. Trieszt szóda 50 qn. gpsz 122 qn. gyanta 43 q. S. Pietro bor 465 q.

II. Kivitel.

- 1890 április 1-én. Smirne ezukor 400 qn. sör 43 q. Corfú keményítő 46 qn. kátrány 24 qn. deszka 282 drb. Trieszt sör 204 q. Velenceze rovarpor 12 qn. Zanzibar ezukor 79 qn. Majumba ezukor 135 qn. Cattaro liszt 1404 qn. pamutáru 39 qn. tészta 49 qn. butor 296 qn. ezukor 5 qn. bor 1222 q. zsír 253 qn. Zára hal 46 qn. tészta 183 qn. sör 64 qn. ezukor 5 qn. pamutáru 76 qn. kávé 03 qn. tengeri 524 q. Zengg

- 1890 április 1-én. liszt 1139 q. tengeri 213 qn. tengeriliszt 178 qn. pamutáru 348 qn. rizs 123 qn. sör 56 qn. delgyümölcs 76 qn. kávé 408 caffè. kőolaj 24 qn. butor 6 q. Veglia liszt 102 qn. rizs 25 qn. ezukor 2 qn. Cittavecchia butor 35 qn. buza 293 qn. liszt 85 qn. Rabacz tengeri 198 qn.
- április 2-án. Glasgow liszt 175679 qn. eserfa 400 m³. cellulosa 102 qn. butor 422 qn. bőrök 427 qn. fűge 317 qn. eródeszka 2594 drb. Pola liszt 40 qn. ezukor 5 qn. Szappan 175 qn. faggyúgyertya 268 qn. Carlobago liszt 537 qn. sör 59 qn. tengeri 1062 qn. ezukor 435 qn. vasárú 758 q. Cotte donga 251522 drn. eródeszka 1245 drb. Rodi fatábla 34200 drb. rud 3000 drb. Ancona deszka 2800 drb. átfalé 30 m³. donga 2700 drb. Lissa liszt 112 qn. korpa 28 qn. szappan 96 qn. Curzola deszka 1400 drb. liszt 34 qn. butor 26 q.
- április 3-án. Konstantinápolyi árpa 75 qn. butor 342 qn. Patrasso papír 162 qn. butor 38 q. Pireo liszt 60 qn. papír 102 q. Salonicco papír 315 qn. butor 87 qn. eserfa 67 m³. Várna papír 209 qn. butor 167 q. Galacz butor 6 q. papír 24 q. Trieszt tengeri 1013 qn. rizs 51 qn. tészta 346 qn. butor 1582 qn. sör 267 qn. bor 57 qn. Brindisi donga 1100 drb. eródeszka 1635 drb. Cattaro liszt 732 qn. zsír 71 qn. papír 294 qn. vegytermék 22 q. pamutáru 210 qn. vasárú 517 qn. Metkovich liszt 100 qn. korpa 525 qn. sör 345 qn. tészta 265 qn. buza 3075 qn. kőolaj 255 qn. pamutáru 87 qn. tengeri 3404 qn. Ragusa liszt 821 qn. tészta 76 qn. rizs 158 qn. lka ásványvíz 112 liszt 203 qn. Zengg liszt 649 tengeriliszt 148 qn. kávé 89 qn. ezukor 36 qn. kávé 89 qn. ezukor 36 qn. rizs 4 qn. pamutáru 62

Sternberg Armin

Budapesten, VII. Kerepesi út 36 sz.

STERNBERG ARMIN

legnagyobb hangszerkészítési ipartelepe
Budapesten, VII. Kerepesi út 36 sz.

Mindenemű saját készítményű zenekarbeli és műkedvelői hangszerek gazdagraktára. Legjobb minőségű czimbalmok Hangszerek alkatrészei és kellekei, valamint legjobb belöldi és olasz hangversenyuhrok nagy választékban. Szilárd szerkezetű harmonikumok. A legújabb mechanikai szalonhangszerek: Ariston, Herophon, Orpheus (zongora szerkezetű) Symphonyon (acélműszerkezetű), és ezek hangjegyeinek óriási tárháza. Legújabb Phonox, acélhangu, érezkötőkkel, teljes hosszúságú zenedarábokkal.

Mindenemű hangszerek javítása pontosan teljesítettik és ócska hangszerek beszerelteknek. Nagy képes hangszer-árjegyzék kívánatra, ingyen és bérmentve. Harmonikáról külön árjegyzék jelent meg.

Bihari hegedűje. Még 1698-ban készült a nagy Stradivari cremonai mester műhelyében egy remek hegedű a honnan sok kézen keresztül jutva, I. Napoleon egyik ezredésének, Dubois Rolandnak birtokába került. Az ezredes Napoleon bukása után Svájcba vándorolt ki és onnan a család egyik tagja Magyarországra

jött, magával hozva ereklje gyanánt a hegedűt is. Az illető elszegényedett s özvegye a hegedűt Biharinak, a híres magyar czigányprimásnak adta el. Azóta ismét sok kézen fordult meg a száraz fa, híres m. sterek és a legelső czigányprimások játszottak rajta. Végre a mult hetekben Sternberg Armin budapesti hangszergyárosnak adták el, a kitől csak a mult napokban vette meg Mihailoff orosz hegedűművész, moszkvai zenetanár 6000 forintért. A sok gazdát cserélt hegedűnek, mint mondani szokás, iratai teljesen rendben vannak s egész esomót képeznek. Maguk ezek az élszögült akták is nagy érdekűek.

Sternberg Armin

Budapesten, VII. Kerepesi út 36 sz.

április 3-án 1890.
qn. korpa 7-5 qn. Fianona tengeri 65 qn.
Solta buza 514 qn liszt 6-8 qn, kén 10 qn. korpa 10-5 qn.
április 4-én.
Bordeaux cserin 56-6 qn. papír 138-3 q.
ásványvíz 300 qn. szárított alma 100 qn.
liszt 30 qn. aszalt körte 101-6 qn. donga
209-884 drb. Pola liszt 97-2 qn. tengeri 8
qn. cukor 5 qn. pamutárú 114 qn. tengeri
liszt 9 qn. Zengg dara 30 qn. ézet
12-8 qn. cukor 69-7 qn. szesz 63-5 qn.
tengeri 120-9 qn. pamutárú 47 qn. lka
liszt 19-9 qn. ézet 1-8 qn. tengeri 7-3 qn.
pamutárú 13 qn. Port Vendres szilfa 18
m³. cserfa 35-9 m³. szilfa 301-6 m³. átalfa
300 m³. deszka 553-6 drb. Novi cement
21-3 qn. Rovigno liszt 350 qn. rizs 25 q.
Zengg tengeri 200 qn.
április 5-én
Liverpool liszt 562-8 qn. cserfa 129 m³.
tanin 675 qn. talk 200 qn. keményítő 25
qn. Velence sör 49-5 qn. bor 452-9 qn.
ásványvíz 8-3 qn. árpa 104-5 qn. tengeri
406 qn. Carlobago liszt 86-1 qn. déligyümölcs
4-9 qn. pamutárú 36-5 qn. tengeri-
liszt 32-7 qn. szurok 17-9 qn. kávé 5-1
qn. lka tengeri liszt 31 qn. ásványvíz 8-7
qn. Budva liszt 24 qn. rizs 10 qn. kén
10 qn. butor 5-6 qn. Curzola liszt 98-6
qn. tészta 5-6 qn. rizs 5. deszka 430 drb.
butor 6-2 qn. Cittanuova lécz 1500 drb.
deszka 530 drb. donga 2760 qn.
április 6-án
Veglia pamutárú 2-6 qn. rizs 2 q. gyertya
2-5 qn.
április 7-én.
Pola cukor 74-8 qn. pamutárú 7-2 qn.
tengeri liszt 4-8 qn. szappan 2-8 qn. Zara
liszt 5-1 qn. pamutárú 3-2 q. korpa 3-3 q.

Az évi elszállítás 2.000.000 palaczk.

Legjobb asztali és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb

SAVANYUVÍZE

ÁGNE S

A MOHAI

FORRÁS

ÉDESKUTY L.

Országos főraktár

m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-ter 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvendő.

Jechel Ferencz és Pavačić testvérek üzletében.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Amely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő főnagya József főherceg, és ő főnagya Miksa szerb király.

— asztali vendégek ital szolgálat.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is ép úgy mint hazánkban általában a kólera megelőzésére és a praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fővezetőknek, kis és nagy úrvendégeknek, gyöngyöztől, vagy tisztán mint asztalivízre a legelőnyösebb használatuk, köztük azt rovidítve

ÁGNE S

Forrás néven iszolgálatot. — A nagyvárosi közvesztések ásványvizet szerez jönnék felébe ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel.

Friss föltésben az ország minden gyógyszeráránban, fúszkereskedésében és vendéglőjében kapható.

„ADRIA“

Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1890. Április havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-europai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

		Gőzös	1890 Április
Liverpool	Triest, Fiume	„Palmyra“ (Cunard Line)	1-10
Rouen	„	„Tibor“	5-15
Newcastle o.T	Fiume	„Szápár“	5-15
London	Triest, Fiume	„Zaire“	5-15
Hull, Newcastle o.T	„	„Rosario“	5-15
Rio de Janeiro, Santos	„	„Szőchény“	10-20
Leith	„	„Stefanie“	10-20
Liverpool	„	„Atlas“ (Cunard Line)	10-20
Rouen	„	„Adria“	20-30
London	„	„Jókai“	20-30
Fiume	Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line)	1-10
„	Hull, Newcastle o.T	„Como“	1-10
„	London	„Durham“	5-15
„	New-York	„Anglia“ (Anchor-Line)	10-20
„	Bordeaux	„	10-20
„	Barcelona-Rouen	„Fisza“	15-25
„	London	„Winstead“	15-25
„	Glasgow	„Szápár“	20-30
„	Rouen	„Matlekovits“	20-30
„	Liverpool	„Saragossa“ (Cunard Line)	20-30
„	New-York	„Bolivia“ (Anchor Line)	20-30
„	Hull, Newcastle o.T	„Palermo“	20-30

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztigári intézkedések következtében történő járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1890. márczius hóban.